

Dr. Nikula István (ORCID-azonosító: 0000-0002-9139-8370)

ELTE ÁJK Pénzügyi Jogi Tanszék

Témavezető: dr. Darák Péter habil. egyetemi docens, kúriai bíró

DOI: <https://doi.org/10.55052/themis.2025.2.110>

**A szavazás megismétlésére irányuló jogorvoslat
útvesztője: a jelölő szervezetek, a jelöltek, valamint a
Kúria előtt álló kihívások és lehetséges megoldások**

*(The Labyrinth of Legal Remedies Concerning the Repetition of Elections:
Challenges and Possible Solutions for Nominating Organizations,
Candidates, and the Kúria)*

Absztrakt

A választási folyamat egyik legfontosabb mozzanata a választás eredményének megállapítása, ami adott esetben számos jogi kihívást vet fel. Első pillanatra logikusnak tűnhet, hogy a vélt vagy valós jogsértések fényében a kérelmezőknek az eredményt megállapító döntést kell vitatniuk, mivel kérelmeik kifejezetten az eredmények megváltoztatására irányulnak – akár a szavazatok újraszámolásával, akár a választás megismétlésével. Azonban sem a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény, sem a jelenlegi bírói gyakorlat nem tükrözi ezt a látszólag egyszerű megközelítést. E tanulmány célja – a 2026. évi általános parlamenti választásokra való felkészülés és a legfrissebb bírói gyakorlat fényében – annak vizsgálata, hogy egy jelölt miképpen támadhatja – vagy nem támadhatja – a választási eredményeket a szavazás megismétlésének kérelmével. A tanulmány kísérletet tesz emellett a bírói gyakorlatban tapasztalható ellentmondások és a lehetséges megoldások bemutatására.

Kulcsszavak

választási eljárás, választási eredmény, jogorvoslat, szavazás megismételtetése

Abstract

One of the most important stages of the electoral process is the determination of the election results, which in certain cases raises a number of legal challenges. At first glance, it may seem logical that, in light of the alleged or actual legal violations, candidates should contest the decision establishing the results, since their petitions explicitly seek to alter those results—whether through a recount of the votes or by repeating the election. However, neither Act XXXVI of 2013 on Electoral Procedure nor current judicial practice reflects this seemingly straightforward approach. In light of preparations for the 2026 general parliamentary elections and the most recent case law, the aim of this study is to examine how a candidate may—or may not—challenge the election results by requesting that the voting be repeated. The study also seeks to highlight the contradictions observable in judicial practice and to present potential solutions.

Keywords

electoral procedure, election results, legal remedy, repetition of elections

1. Bevezetés

A választási eljárás legjelentősebb momentuma a választás eredményének megállapítása, ami természetesen vonja maga után a jogorvoslatok magas számát. Logikusnak tűnne, hogy a vélt vagy valós jogsértésekre tekintettel a kérelmezőknek az eredménymegállapító határozatot szükséges támadniuk, hiszen beadványukkal éppen az eredmény megváltoztatását célozzák akár a szavazatok újraszámolása, akár a szavazás megismételtetése útján. A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) és a bírói gyakorlat azonban korántsem tükrözi ezt az álláspontot. Különösen a 2024. évi választási eljárások óta bonyolódott az eljárás metódusa. Olyan egyre komplexebbé váló szempontrendszer irányába mozdult el a bírósági gyakorlat, mely mára szinte lehetetlenné tette, hogy a Kúria mind a Ve. szabályainak, mind a korábban eljáró kúriai tanácsok elvi döntéseinek maradéktalanul megfelelő döntést hozhasson. A probléma azonban nem csupán a törvénykezést érinti, legalább ennyire fontos a jelölő szervezeteknek és a jelölteknek is. Utóbbiak számára ugyanis kulcsfontosságú, hogy a jogorvoslathoz fűződő jogukat érdemben gyakorolni tudják, azzal ne ragadjanak benne az eljárásjog útvesztőjébe. Figyelemmel arra, hogy az Országgyűlés a szavazatok

újraszámolásának esetkörét rendezte¹, a figyelem a szavazás megismételtetésére terelődött. Jelen tanulmány célja a 2026. évi általános országgyűlési választások előtt a legfrissebb joggyakorlat tükrében bemutatni azt, hogy a jelölt hogyan tudja vagy éppen nem tudja a választás eredményét megtámadni a szavazás megismételtetését kérve, milyen ellentmondások figyelhetők meg a bírósági gyakorlatban, továbbá milyen megoldások állnak a Kúria rendelkezésére ezek feloldásához.

2. A választás eredményének megállapítása és az azzal szembeni jogorvoslati lehetőségek a Ve. szabályrendszerében

A választás szavazóköri eredményének megállapítása a szavazatszámoló bizottságok feladata, amelyek az eredményről jegyzőkönyvet vesznek fel.² Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság az egyéni választókerületi szavazás eredményéről kiállított szavazóköri jegyzőkönyvek alapján, legkésőbb a szavazást követő hatodik napon megállapítja az egyéni választókerületi választás eredményét.³ A választás országos listás eredményét pedig a Nemzeti Választási Bizottság állapítja meg a jegyzőkönyvek alapján, legkésőbb a szavazás napját követő tizenkilencedik napon.⁴

A Ve. két, jellegében merőben eltérő jogorvoslattípust határoz meg, melyek az eredmény megsemmisítéséhez és a szavazás megismételtetéséhez vezethetnek: a kifogást és a fellebbezést. E két jogintézmény, bár bizonyos sajátosságok alapján elkülöníthetőek, azonban korántsem olyan egyszerű ez a feladat. A Kúria is több határozatában tett kísérletet erre. A mai napig meghatározóak a Kúria 2018-as választások idején kimunkált, elvi éllel rögzített megállapításai, amit 2022-ben és 2024-ben is megerősítettek: *„A Kúria irányadó gyakorlata (Kvk.VI.37.524/2018/2.) szerint a két jogorvoslati forma (azaz a Ve. 211. §-a szerinti kifogás és a Ve. 241. § (1) bekezdése szerinti, a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése elleni fellebbezés) eltér egymástól a jogorvoslati határidő, a jogorvoslat indoka és az elbírálási fórumrendszer tekintetében is. A kifogás a választások napján a szavazatszámoló bizottság jogsértő eljárása ellen irányul, és nem minősül a szavazóköri eredményt megállapító döntés elleni jogorvoslatnak, mivel egyértelműen a szavazatszámoló bizottság eljárási*

---

¹ Egyes választási tárgyú törvények módosításáról szóló 2024. évi LXXIX. törvényben

² Ve. 199. §, 202. § (1) bekezdés

³ Ve. 294. § (2) bekezdés

⁴ Ve. 296. § (2) bekezdés

cselekményének jogszerűségét kérdőjelezi meg. Bár a kifogás alapján indított eljárás eredményezheti a választási eljárás jogorvoslattal érintett részének a megsemmisítését [Ve. 218. § (2) bekezdés d) pont], a Ve. 211. §-a alapján benyújtott kifogás ennek ellenére nem tekinthető a Ve. 241. §-a szerinti jogorvoslatnak, azzal nem azonosítható. Minden olyan jogsértés, amely az eredményt megállapító döntés törvényességét érintően kerül előterjesztésre, a Ve. 241. § (2) bekezdés a) pontja alá tartozó fellebbezésnek minősül. Ebből is kiindulva vonta le a Kúria a Kvk. VII.39.544/2022/2. számú határozatában azt a következtetést, hogy a választási eljárás során tapasztalt szabálytalanságot kifogással, a választás eredményét fellebbezéssel lehet támadni.”⁵

A Ve. rendszerében kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére (a továbbiakban együtt: jogszabálysértés) hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, a jelölt, a jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.⁶ A szavazatszámoló bizottság tevékenysége és döntése ellen – a szavazóköri eredményt megállapító döntés kivételével – szintén kifogást lehet benyújtani. A kifogásnak legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított harmadik napon meg kell érkeznie a kifogás elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási bizottsághoz, mely a 2026 tavaszán megrendezendő országgyűlési választások esetén főszabály szerint az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság (OEVB) lesz.⁷ Kifogás eredményeképpen a választási bizottság azt vagy elutasítja, vagy annak helyt ad és

- a) megállapítja a jogszabálysértés tényét,
- b) a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől,
- c) a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti, illetve
- d) a választási kampány szabályainak megsértése, illetve a névjegyzékből igényelt adatszolgáltatással nyert adatok felhasználására irányadó szabályok megszegése esetén bírságot is kiszabhat.⁸

⁵ Kúria Kvk.III.39.159/2024/4. számú határozat [19] bekezdés

⁶ Ve. 208. §

⁷ Ve. 209. § (1) bekezdés és a 297. § (1) bekezdés a) és b) pont

⁸ Ve. 218. § (2) bekezdés

A kifogás elbírálását követően az OEVB határozatával szemben a Nemzeti Választási Bizottsághoz (NVB) lehet fordulni fellebbezéssel, melynek döntését bírósági felülvizsgálati kérelem útján a Kúria felülvizsgálja.⁹

Fellebbezést kell viszont benyújtani a választási bizottság eredménymegállapító határozata ellen, (a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntését is csak ennek keretében lehet támadni)¹⁰, amit az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.¹¹ Tavasszal az egyéni választókerületi választás eredményét az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság legkésőbb a szavazást követő hatodik napon állapítja majd meg.¹² Az ezzel szemben benyújtott esetleges fellebbezések útja a korábban kifejtettel azonos, tehát a Nemzeti Választási Bizottság fellebbezést elbíráló döntésével szemben a Kúria gyakorolja a felülvizsgálatot. Ennek elbírálása során a törvény nem ad olyan részletes támpontokat, mint a kifogás esetén, csupán annyit, hogy a választási bizottság, illetve a Kúria a megtámadott határozatot vagy helybenhagyja, vagy megváltoztatja.¹³ Különösen az utóbbi opció igényelne részletesebb kifejtést, amivel a jogalkotó adós maradt. Annyit rögzíthetünk, hogy a kasszáció kizárt, tehát a Ve. a választási jogvita végleges rendezését várja az érintett szervtől. Ezt megerősíti a törvény Nagykommentárja is, mely szerint *„[a] Ve. rendelkezései nem adnak tehát lehetőséget arra, hogy a választási bizottság, illetve a Kúria semmissé nyilvánítsa a támadott határozatot, és az eljáró választási bizottságot új határozat meghozatalára kötelezze. Utóbbi esetben ugyanis a jogorvoslati eljárások beláthatatlan ideig elhúzódhatnak.”*¹⁴

A kifogás és a fellebbezés alapvető különbségeinek áttekintése után viszonylag egyértelműnek tűnhet, mikor melyik eszközhöz kell nyúlnia a jogsértést állító jelölteknek és jelölő szervezeteknek. A gyakorlatban azonban lényegesen nehezebb az ilyen vegytiszta különbségtétel, ezért a továbbiakban a választási eredmény megtámadásának okaként felmerülő, vélt vagy valós jogsérelmek csoportosítása alapján fogom bemutatni a bírósági gyakorlat dilemmáit.

---

⁹ Ve. 297. § (3) bekezdés b) pont és 229. § (1) bekezdés

¹⁰ Ve. 241. § (1) bekezdés

¹¹ Ve. 221. § (1) bekezdés

¹² Ve. 294. § (2) bekezdés

¹³ Ve. 231. § (5) bekezdés

¹⁴ Cserny Ákos, Péteri Attila: Nagykommentár a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvényhez

3. A választás eredményének megtámadásához vezető jogsértések

A közelmúlt általános és időközi választási eljárásai során a választás eredményével összefüggésben felmerülő jogsértéseket az alábbiak szerint csoportosíthatjuk:

- a) a választási névjegyzékben szereplő választópolgárok számának ugrásszerű emelkedése a szavazás napja előtt;
- b) a szavazatszámláló bizottság tagjainak jogsértése;
- c) jelöltnek a kampánytilalom sérelmét okozó magatartása, különösen a szavazóhelyiségben és közvetlen környezetében.

Bármelyikre is hivatkozna a beadványozó, nem elég a vélt vagy valós jogsértést állítania, a bizonyítási kötelezettsége legalább a valószínűsítés szintjét el kell, hogy érje: *„[a] törvénysértés pontos megjelölése mellett valószínűsíteni szükséges, hogy a jogsértés befolyásolhatja, hatással van a választás eredményére. A Kúria Kvk.II.37.513/2018/2. számú végzésében rögzítettek szerint a jogsértést és annak bizonyítékait a fellebbezőnek kell igazolnia, vagy kellően valószínűsítene, csupán a gyanú felvetése nem szolgálhat a jogsértés megállapítására. A kellően valószínűsített olyan jogsértés, amely nem hat ki az eredményre a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem szerinti cél elérésére nem alkalmas. A Kúria Kvk.II.37.500/2014/6. számú eseti döntésében kimondta, a választási eredmény elleni jogorvoslat az egyéb választási jogorvoslathoz képest azért is speciális, mivel a törvénysértés pontos megjelölése mellett a bizonyítékokat is olyan fokon kell megjelölni, illetve hivatkozni, amely legalább a valószínűsítés szintjén alátámasztja az eredmény megállapítása során bekövetkezett jogsértéseket.”¹⁵*

A továbbiakban a fenti csoportosítást követve tekintem át a közelmúlt releváns jogeseteit és az azzal kapcsolatban tett kúriai megállapításokat.

- a) *A választópolgárok számának ugrásszerű emelkedése a szavazást megelőzően*

Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében található Szegi községben, ami egy szavazókört alkot, a választópolgárok száma 2024. március 11-én 245 fő, 2024. június 3-án 278 fő, a választás napján, 2024. június 9-én 348 fő volt. A Szegi Helyi Választási Bizottság a polgármester-választás eredményét a

¹⁵ Kúria Kvk.V.39.209/2024/5. számú határozat [36] bekezdés

25/2024. (VI.09.) HVB számú határozatával állapította meg, mellyel szemben a második legtöbb szavazatot kapó jelölt fellebbezést nyújtott be. Előadta, hogy a választást megelőzően és közben sérült a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, a választás tisztaságának megóvása és e) pontja szerinti, a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének elve. A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Területi Választási Bizottság 127/2024. (VI. 14.) számú határozatával a helyi Választási Bizottság határozatát helybenhagyta, tekintettel arra, hogy „*a választás eredménye elleni jogorvoslat – annak speciális jellege miatt csak – valamely szavazóköri eredmény törvénysértő megállapítására, illetve a szavazóköri eredmények törvénysértő összesítésére vagy a mandátumkiosztás szabályainak megsértésére hivatkozással terjeszthető elő. A választási eredmény megváltoztatására olyan tényállás nem szolgálhat alapul, amely közvetlenül nem befolyásolta a szavazatszámláló bizottság szavazóköri tevékenységét, feladatellátását.*”¹⁶ A beadványozó tehát az eredményt megállapító határozat elleni fellebbezéssel élt, amit a területi választási bizottság alkalmatlan jogorvoslati eszköznek értékelt az ügy bírálata során

A Kúria azonban eltérő álláspontra helyezkedett a felülvizsgálati kérelem eredményeképpen: „*A fellebbezéssel támadott elsőfokú választási határozat kizárólag Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye Szegi 001. szavazókör polgármester választásról szóló jegyzőkönyvén alapul. A polgármester-választásról az adott szavazókörben kiállított szavazóköri jegyzőkönyv a szavazóköri választás eredményének összefoglalója, és mint ilyen a szavazatszámláló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének minősül. [...] Ezért a szavazóköri jegyzőkönyv adataival, így a választópolgárok számával kapcsolatos jogorvoslati kérelmet a Ve. 211. §-a, 241. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontja értelmében a polgármester választás eredményét megállapító választási határozattal szembeni fellebbezésben lehet előterjeszteni. A fellebbezés alapján a másodfokú választási bizottság, és a határozata ellen előterjesztett bírósági felülvizsgálati kérelem alapján a Kúria a szavazatszámláló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvényességét köteles megvizsgálni a jogorvoslati kérelemben előadottak szempontjából. A döntés akkor törvényes, ha mind az alaki, mind a tartalmi követelményeknek megfelel.*”¹⁷ A Kúria tehát úgy ítélte meg, hogy a választás napját megelőzően a településre nagyszámban beköltöző választópolgár miatt módosuló szavazatszámlálási bizottsági jegyzőkönyv – bár nem maga a bizottság követi el a jogsértést –, de bizottsági döntésnek minősül, ami

¹⁶ Kúria Kvk.V.39.138/2024/5. számú határozat

¹⁷ Kúria Kvk.V.39.138/2024/5. számú határozat [24]-[25] bekezdés

fellebbezés, mint választott jogorvoslati eszköz útján akár felülvizsgálat tárgya is lehet. Ami magának a jogsértésnek a tartalmi elbírálását illeti, a Kúria álláspontja szerint nem lehetett figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy 2024. június 3-án, a választást megelőző hétfőn a választópolgárok száma 278 fő volt, ami a szavazóköri névjegyzék kötelező lezárásának és hitelesítésének időpontjáig, 2024. június 7-éig 70 új választópolgárral bővült, vagyis a szavazóköri névjegyzék megnyitásának adatához képest 28,45% növekedés mutatkozott alig 5 nap alatt. Hosszabb időtávon nézve, a szavazóköri névjegyzék előállításának időpontjától (2024. március 13.) 246 főről annak lezárásáig, illetve a választás napjáig 348 főre, azaz 102 fővel emelkedett. Ebben az esetben a teljes emelkedés mértéke 41,46% volt. Mindezek alapján a Kúria arra az álláspontra helyezkedett, hogy *„a helyi közösség demokratikus önkormányzati jogait sérti, ha képviselőiről olyan személyek döntenek, akik a lakcím bejelentésén túlmenően semmilyen igazolható módon nem kötődnek a településhez, illetve a helyi közösséghez. Az adott szavazókörben való szavazás jogát a polgár lakcíme alapozza meg, visszaélés esetén azonban a választójog és a lakcím közti kapcsolat megfordul: nem azért szavaz a polgár az adott szavazókörben, mert ott lakik, hanem azért létesít lakcímet, hogy az adott szavazókörben szavazhasson. A polgárok által rövid időn belül, nagy arányban tanúsított ezen magatartása sérti a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét és a választások tisztaságát.”*¹⁸ A kifejtettek alapján a Kúria a polgármester-választás eredményét megállapító határozatot megsemmisítette és elrendelte a 2024. évi polgármester-választásra vonatkozó szavazás megismétlését.

A választópolgárok számának a szavazást megelőzően bekövetkező emelkedése miatt támadták a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Penészlek – egyszer már megsemmisített és megismételtetett – polgármester-választásának eredményét is 2024-ben. E tanulmány szempontjából jelentős ügyben több érdekes, más választási jogorvoslatban is felsejlő sajátosságokat rögzíthetünk. Egyrészt a polgármester-választás eredményét megállapító határozat ellen „fellebbezés és kifogás” megnevezésű jogorvoslatot nyújtottak be – éppen úgy, mint a megelőző, megismételtetést célzó jogorvoslat esetén egy másik kérelmező részéről. Ez már utal arra, amit az ország számos különböző választási bizottsága tapasztalt: a kérelmezők és jogi képviselőik nem biztosak a választási jogorvoslatok elhatárolásában, nem tudják, pontosan mikor és melyikkel kell élniük, ha a választás eredményének megsemmisítését és a szavazás megismételtetését kívánják elérni.

---

¹⁸ Kúria Kvk.V.39.138/2024/5. számú határozat [33] bekezdés

Márpedig a jelöltek, mint kérelmezők szempontjából ez az elsődleges cél. Beadványaikban éppen ezért annyi, a szavazás napját érintő jogsértést próbálnak bemutatni és bizonyítékokkal alátámasztani, amennyit csak tudnak annak érdekében, hogy a választási bizottságok, illetve a Kúria a kérelmüket alaposnak találja.

Penészleken is ezt a stratégiát követte a kérelmező. Előadta, hogy *„szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejárattól számított 150 méteres távolságon belül, közterületen, huzamosabb ideig, több órán keresztül tartózkodott B. P. független polgármesterjelölt, aki ott kampánytevékenységet folytatott a pusztá jelenlétével, megsértve ezzel a relatív területi kampánytilalmat (Ve. 143. § (1) bekezdés b) pont)”¹⁹*. Emellett szavazatvásárlásra utaló hangfelvételeket csatolt bizonyítékként, valamint azt, hogy választópolgárok száma a szavazóköri névjegyzék előállításának időpontjától 780 főről, annak lezárásáig, illetve a választás napjáig 813 főre, azaz 33 fővel emelkedett.²⁰ A választás eredményének megsemmisítésére és a szavazás megismételtetésére irányuló kérelmét sem a területi választási bizottság, sem a Kúria nem találta alaposnak. Utóbbi határozatában azonban kitért a kifogás és a fellebbezés eltérő megítélésére. *„A kérelmező fellebbezés és kifogás tárgyú jogorvoslati kérelme tartalmát tekintve is egyrészt a másik polgármesterjelölt kampánytevékenységét kifogásolta (amely a kifogás tárgya lehet), másrészt a választópolgárok számának a szavazóköri névjegyzék előállításának időpontjától a választás napjáig eltelt időben 33 fővel történő emelkedését sérelmezte.[...] A Kúria megállapította, hogy minden olyan kifogásról, amely a polgármester-választáshoz kapcsolódik, a helyi választási bizottságnak kell döntenie. A TVB ezért a kérelmező polgármester-választáshoz kapcsolódó, kampánytevékenységre vonatkozó kifogását nem vizsgálhatta. [...] A választás napján kifejtett kampánytevékenység jogsértő voltát állító kifogás nem tekinthető a választás eredményét megállapító határozat elleni fellebbezésnek, a kifogásról a helyi választási bizottságnak kell döntenie.”²¹*

b) A szavazatszámoló bizottság tagjainak jogsértése

A választási eredmény megtámadásának egyik igen gyakori oka, amikor magának a szavazatszámoló bizottságnak (SZSZB) a jogsértését állítja valamelyik jelölt, értve ez alatt a választópolgárok akaratának jogellenes

¹⁹ Kúria Kvk.V.39.207/2024/8. számú határozat [6] bekezdés

²⁰ Kúria Kvk.V.39.207/2024/8. számú határozat [8] bekezdés

²¹ Kúria Kvk.V.39.207/2024/8. számú határozat [36], [38] és [55] bekezdés

befolyásolását, tiltott eszköz – pl. mobiltelefon – használatát, vagy a szavazólapokkal és a szavazatok megszámlálásával kapcsolatos sérelmezett döntéseket is. Utóbbival kapcsolatban a közvélemény által talán leginkább követett eset a 2024. évi főpolgármester-választás jogorvoslati eljárása volt.

A választás során Vitézy Dávid 371.142, a Karácsony Gergely 371.466 szavazatot kapott. Az urnákban lévő lebélyegzett szavazólapok száma 806.142, ebből az érvénytelen lebélyegzett szavazólapok száma 24.592, az érvényes szavazólapok száma 781.550 volt. A Fővárosi Választási Bizottság eredménymegállapító határozatában ezek alapján rögzítette, hogy Karácsony Gergelyt főpolgármesternek választották.²²

Vitézy Dávid a Fővárosi Választási Bizottság határozatával szemben fellebbezést nyújtott be, melyben azt állította, hogy 202 szavazatszámoló bizottság a leadott szavazatok érvénytelenségének meghatározása során jogsértő módon járt el, mivel olyan szavazatokat is érvénytelennek nyilvánítottak, amelyek a Ve. felhívott rendelkezésének helyes értelmezése alapján érvényesnek minősülnek. Erre való tekintettel kérte a főváros egész területén érvénytelennek nyilvánított, összesen 24.592 darab főpolgármesteri szavazólap újraszámolását. Emellett fellebbezés-kiegészítéssel is élt, melyben a IV. és a VII. kerületekben a főpolgármesteri választás eredményének megsemmisítését és a szavazás megismétlését kérte, mivel meglátása szerint e kerületek szavazókörében olyan szavazólapokat alkalmaztak, amelyeken a kiesett jelöltet nem, vagy alig észlelhető módon törölték a szavazólapokról.

A Nemzeti Választási Bizottság *„az eredménnyel kapcsolatos jogvita végleges és megnyugtató lezárása érdekében”* elvégezte valamennyi érvénytelen szavazólapnak az újbóli értékelését. Bár a két jelölt közötti különbség csökkent, de a végeredmény nem változott, egyebekben pedig a fellebbezés-kiegészítésben foglalt kérelmet elutasította.²³ A döntéssel szemben mindkét jelölt felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amit a Kúria Kvk.VI.39.141/2024/11. számú határozatában bírált el. Jelen tanulmány szempontjából releváns megállapítások közé tartozik, hogy az SZSZB tagjai nem követtek el jogsértést ott, ahol csupán vékony vonallal húzták ki a visszalépő jelölt nevét a szavazólapokról. Eljárásjogi kérdéskört nem érintett a Kúria amiatt, hogy fellebbezés, sőt fellebbezés-kiegészítés formájában kérték a választás eredményének részbeni megsemmisítését és megismétlését, ezzel kapcsolatos értékelésbe nem bocsátkozott. Tartalmilag úgy értékelte a bíróság, hogy Vitézy Dávid az alapeljárásban

²² Fővárosi Választási Bizottság 203/2024. (VI. 10.) FVB határozata

²³ Kúria Kvk.VI.39.204/2024/2. [6]-[8] bekezdés

állított jogsértés körét kiterjesztette azzal, hogy az érvénytelen szavazatok után az összes érvényes szavazat jogszerű minősítését is megkérdőjelezte. *„A Kúria szerint nem igényelt különösebb magyarázatot, hogy az érvénytelen szavazatokkal kapcsolatban állított jogszabálysértés nem azonos az érvényes szavazatokkal kapcsolatban állított jogszabálysértéssel, a Budapest két kerületére kiterjedő alapvető jogsérelem állítás nem ugyanaz, mint a főváros valamennyi kerületére kiterjedő alapvető jogsérelem állítás.”*²⁴ Erre való tekintettel Vitézy Dávid kérelmét is, illetve Karácsony Gergelynek a választás eredményének megsemmisítését és a szavazás megismétlését indítványozó kérelmét is – utóbbit bizonyítottság hiányában – visszautasította.²⁵

Vitézy Dávid a döntéssel szemben alkotmányjogi panaszt nyújtott be, melyet az Alkotmánybíróság IV/2641/2024. számú határozatában bírált el. Ebben a taláros testület rögzítette, hogy a Kúria megsértette a panasz benyújtójának indokolt bírói döntéshez való jogát, amikor az NVB határozat megváltoztatására vonatkozó kérelmi elemét úgy nyilvánította alaptalannak, hogy érdemben nem tért ki arra, miért nem tekinti az ugyanazon jogsértés fennállását erősítő, a teljes újraszámolást indokoltá tévő tényeket új bizonyítéknak. Az Alkotmánybíróság szerint tehát a Kúria végzése azért alaptörvény-ellenes, mert sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részelemét képező indokolt bírói döntéshez való jogot. A panasz elbírálásakor rögzített fontos, elvi jellegű megállapításnak tekinthető, hogy *„a demokratikus választások tisztaságának megőrzése szempontjából a jogorvoslati eljárás során elsődleges a kiírás szerinti időpontban lebonyolított választás eredményének szabályszerű eljárás útján történő megállapítása”*²⁶. Ahogy az közismert, az AB döntése nyomán végül a Kúria valamennyi, a főpolgármester-választáson leadott szavazat újraszámolását rendelte el, mely a választás végeredményén nem változtatott, csupán a Karácsony Gergely és Vitézy Dávid közötti szavazatkülönbség nőtt az NVB által megállapított szavazatszámokhoz képest.

Ahogy korábban említettem, a szavazatszámoló bizottság tagjai nem csupán a szavazólapokkal, illetve a szavazatszámolással kapcsolatban követhetnek el jogsértéseket, amit jól illusztrál a 2024. évi kalocsai polgármester-választással kapcsolatos jogorvoslat is. Kalocsán a több induló polgármesterjelölt közül a kérelmező 2156 számú érvényes szavazatot kapott, míg a győztes polgármesterjelöltre 2179 számú érvényes szavazat érkezett. A kérelmező kétféle jogorvoslati eszközzel is

²⁴ Kúria Kvk.VI.39.204/2024/2. [35] bekezdés

²⁵ Kúria Kvk.VI.39.204/2024/2. [36]-[38] bekezdés

²⁶ Kúria Kvk.VI.39.204/2024/2. számú határozat [45]-[46] bekezdés

élt: fellebbezést nyújtott be az eredménymegállapító határozattal szemben, kérve a szavazatok újraszámolását – ennek nyomán az 001. számú szavazókörben erre sor került –, illetve kifogást is benyújtott a szavazás napján történt több jogsértésre hivatkozással: tanúnyilatkozatokkal támasztotta alá azt a többszöri eseményt, hogy ugyanazon szavazófülkében egyszerre többen, akár négyen is tartózkodtak egyidejűleg. Több analfabéta választópolgár is érkezett a szavazókörbe, akiknek a szavazásban – az SZSZB tagok kifejezett figyelemfelhívása ellenére – az SZSZB elnöke egyedül nyújtott segítséget, elutasítva más SZSZB tag jelenlétét. Emellett a szavazóköri névjegyzéket vezető SZSZB tag a szavazás időtartama alatt a névjegyzék mellett ülve folyamatosan üzeneteket küldött az okostelefonjával. Ezen felül a képviselőjelölt a szavazás alatt folyamatosan jelen volt a szavazókör bejáratánál. A helyi választási bizottság nem adott helyt a kifogásban foglaltaknak, ahogy az az ellen benyújtott fellebbezés alapján döntő területi választási bizottság sem.²⁷

A kérelmező mind a kifogást elbíráló határozat, mind az eredménymegállapító határozat ellen benyújtott fellebbezéssel indított jogorvoslati úton felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriának. Mivel mindkét esetben meghatározott szavazókörök tekintetében az eredmény megsemmisítését és a szavazás megismételtetését kérte, ezért kezdeményezte az ügyeknek az egyesítését a Kp. 31. § (1) bekezdésének alkalmazásával.

A Kúria a fennálló szoros összefüggésre tekintettel végül az együttes elbírálás mellett döntött, s jelen tanulmány tárgyát tekintve a következő fontosabb megállapításokat tette: *„Az SZSZB elnöke nemcsak azzal követett el jogsértést, hogy az írni-olvasni nem tudó szavazópolgárokat egyedül segítette a szavazólapok kitöltésében, hanem azzal is, hogy nem intézkedett akkor, amikor többen tartózkodtak egy szavazófülkében, és nem járt el a névjegyzék vezetésével megbízott SZSZB tag telefonhasználatának korlátozása érdekében sem, továbbá a szabálytalanságokról az SZSZB tagok kérése ellenére jegyzőkönyv felvételét nem engedte. [...] Tekintettel arra, hogy a képviselőjelölt részéről aktív agitáló tevékenység kifejtésére csak egy tanú nyilatkozata szerint került sor, a képviselőjelölt pusztán a jelenlétét kellett értékelni, azonban nem volt figyelmen kívül hagyható emellett az a tény sem, hogy ez a jelenlét a képviselőjelölt rokonainak hangos, a jelölt és a jelöltet támogató szervezet által indított polgármesterjelölt melletti szavazásra buzdító agitációja mellett valósult meg. Ezzel összefüggésben a TVB tévesen hivatkozott a Kvk.IV.37.819/2020/4. számú határozatra, mivel abban Kúria nem egy*

---

²⁷ Kúria Kvk.III.39.183/2024/5. számú határozat

képviselőjelölt, hanem éppen egy SZSZB tag magatartását – pusztán jelenlétét – elemezve tett megállapításokat a Ve. 143. §-ával kapcsolatosan. A jelen perbeli eset sajátossága viszont éppen abban áll, hogy maga a képviselőjelölt a mellette aktívan kampányoló rokonai társaságában volt jelen a szavazókörök bejárata mellett, ami akkor is megvalósítja a tiltott kampánytevékenységet a jelölt részéről, ha maga meg sem szólal.”²⁸ A Kúria elvi megállapításokat is rögzített arról, mikor szükséges megsemmisíteni a választás eredményét. Álláspontjuk szerint erre abban az esetben kerülhet sor, ha „az adott jogszabálysértés a választás eredményére érdemi befolyással volt, vagy arra érdemi befolyással lehetett. Ennek vizsgálata során minden esetben a választás eredménye és a törvénysértő magatartás által befolyásolt választópolgárok (lehetséges) száma közötti korrelációt indokolt figyelembe venni.”²⁹ Ebben az ügyben az érintett két szavazókörben 400 és 404 fő jelent meg, az első két helyen végzett polgármesterjelölt közötti különbség pedig mindössze 21 szavazat volt, így a Kúria szerint a megállapítható jogszabálysértések kihatással lehettek erre az eredményre. Ezért e két szavazókör polgármester-választási eredményeit megsemmisítette és új szavazást rendelt el.

c) Jelöltnek a kampánytilalom sérelmét okozó magatartása, különösen a szavazóhelyiségben és közvetlen környezetében

A Ve. előírásaira, különösen a kampánytevékenységekre vonatkozó szabályaira figyelemmel kell lenniük a jelölteknek a választási eljárás alatt, de a választás napján különösen. A törvény ugyanis a szavazás napján szigorú, területi szempontból korlátozott kampánytilalmat határoz meg, melynek megsértése a választási eredmény megsemmisítéséhez és a szavazás megismételtetéséhez vezethet. Ennek körülményeit jól példázza a Pécsi Ítéltábla Pk.VI.50.031/2019/5. számú határozatával elbírált jogvita. Az ügy alapjául szolgáló kifogás szerint Szekszárd megyei jogú város 08. számú egyéni választókerületében egy iskolaépület négy szavazókörnek is helyett biztosított a szavazás napján. F. Zs., a választókerületben induló – nyertes – képviselőjelölt az épület valamennyi szavazókörében több alkalommal is megjelent, ételt és italt vitt a jelölő szervezete által delegált szavazatszámoló biztosoknak. A jogorvoslatot elbíráló helyi választási bizottság (HVB) álláspontja szerint nem csupán a Ve. 173. § (2)-(3) bekezdése sérült, mely taxatívén meghatározza, hogy ki

²⁸ Kúria Kvk.III.39.183/2024/5. számú határozat [39] bekezdés

²⁹ Kúria Kvk.III.39.183/2024/5. számú határozat [44] bekezdés

tartózkodhat a szavazás során a szavazóhelyiségben, de a Ve. 143. § (1) bekezdése is, mely a szavazás napján a szavazóhelyiségekben és az azok bejáratától számított 150 méteren belül tiltja kampánytevékenység folytatását. A HVB úgy ítélte meg, hogy a jelölt sérelmezett magatartása jogsértést valósított meg, *„[a] jelöltnek a többszöri megjelenése, mintegy „élő plakát” közvetlenül alkalmas a szavazópolgárok befolyásolására, különösen, hogy személyes megjelenése során személyes kontaktust is tud teremteni.”*³⁰ Minderre tekintettel a HVB az érintett szavazókörökben megsemmisítette a választás eredményét és a szavazás megismételtetését rendelte el.

A döntés ellen benyújtott fellebbezést a területi választási bizottság visszautasította, így az ügy a Pécsi Ítéltábla elé került. A bíróság osztotta a választási bizottságok álláspontját, indokoltnak tartotta az esetben alkalmazott súlyos jogkövetkezményt, vagyis a történetek alapján az eredmény megsemmisítését. *„A szabályozás nem hagy kétséget a felől, hogy a szavazókör a felsoroltakon kívül mindenki más számára tiltott terület, mely tilalom garanciális jellegű, és annak a lehetőségnek a kizárását szolgálja, hogy a szavazás folyamatát bármilyen illetéktelen beavatkozás megzavarja, a szavazási iratokhoz és kellékekhez arra nem jogosult személy hozzáférhessen. Különösen hangsúlyos ez a tilalom a jelöltek számára. [...] . A kérelmezőnek az a magatartása, hogy a delegált szavazatszámlláló bizottsági tagok étellel való ellátását magára vállalta, ennek során a szavazás ideje alatt a szavazóhelyiségekbe belépett és ott a delegáltakkal kommunikált, a fenti abszolút törvényi tilalmak többszöri megsértését jelenti. [...] Az ítéltábla álláspontja szerint sem a választási bizottságok, sem a jogalkalmazó nem folytathat olyan gyakorlatot, ami e tilalmak jelentőségét kisebbitve az azokat megsértők magatartását bármely okból méltányolhatónak tartja, ez ugyanis teret engedhetne a törvény által tilalmazott magatartással szembeni elnézésnek, az egyértelmű és szigorú garanciális törvényi követelmények fellazításának. [...] A kampánytevékenység e szigorú értelmezését támasztja alá a Nemzeti Választási Bizottság relatív területi kampánytilalommal kapcsolatos 11/2014. számú iránymutatásának járműhasználatra vonatkozó 5. pontja is, mely szerint a tilalom sérelmét jelenti, ha az a jármű, melyre korábban jogszerűen plakátot helyeztek el, a szavazás napján a védett területen várakozik, vagy áthaladása rendszeres (ide nem értve a menetrend szerinti szállítást végző járműveket).”*³¹

³⁰ Szekszárd megyei jogú város Helyi Választási Bizottsága 97/2019. (X.18.) HVB határozata 6-7. o.

³¹ Pécsi Ítéltábla Pk.VI.50.031/2019/5. számú határozat 6-8. o.

A szekszárdi jogesethez nagyon hasonló, csupán bizonyítottság tekintetében különböző ügy került a Kúria elé a 2024-es pécsi önkormányzati választás során, ami jelen tanulmány szempontjából fontos, elvi jellegű megállapítással zárult. Az alapul szolgáló kifogásban egy képviselőjelölt az sérelmezte, hogy B. Cs. – az egyéni választókerületben végül győztes – képviselőjelölt megjelent a szavazóhelyiségben, valamint, hogy a szavazóhelyiséget magában foglaló épületben beszélgetett az érkező választópolgárokkal. A tanúvallomások azt állították, hogy a képviselőjelölt a szavazóhelyiség előtérben tartózkodott, továbbá a jelölt *„órákat tartózkodott az előtérben, ujjongva fogadta a választópolgárokat”*. Kifogás későbbi kiegészítésében arra hivatkozott, hogy a szavazókörökben rendszeresen és visszatérően megjelent B. Cs., a szavazásra váró választópolgárokkal és szavazatszámláló bizottsági tagokkal kezdett beszélgetni, számba vette, hogyan alakult a részvétel, ki szavazott és ki nem. Visszatérve ebédet is hozott egyes szavazatszámláló bizottsági tagoknak, ezek alkalmával ismételten huzamosabb ideig a szavazókörökben tartózkodott, gyakorlatilag *„élő plakátként”* kívánta befolyásolni a választópolgárok akaratát. Mindez utal arra, hogy a kifogástevő a fentebb hivatkozott pécsi döntésre alapozta kérelmét, melynek célja a jogsértés megállapítása és bírság kiszabása mellett elsődlegesen az egyéni választókerület egészében, másodlagos kérelem szerint pedig az érintett szavazókörökben a választás eredményének megsemmisítése és a szavazás megismételtetése. A kérelemnek a helyi választási bizottság részben helyt adott. Megállapította a jogsértés tényét és 50.000 Ft bírságot is kiszabott, de a választás eredményét nem semmisítette meg. Mindkét képviselőjelölt fellebbezéssel élt, melynek alapján a területi választási bizottság a helyi választási bizottság határozatát megváltoztatta és a kifogást elutasította.³² Ezen határozat ellen a kifogástevő felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, melyet a Kúria Kvk.IV.39.185/2024/6. számú határozatában bírált el. Fontos megemlíteni ugyanakkor, hogy ugyanaz a kérelmező a választási eredményt megállapító határozat ellen fellebbezést is benyújtott hasonló jogi indokokra alapozva, vagyis párhuzamos jogorvoslati utakkal élt. Mivel ez az eset is a Kúria elé került, ezért a kérelmező a Ve. 228. § (2) bekezdése alapján felhívott, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 31. §-a alapján kérte az ügyek egyesítését. Erre nem került sor, ezért az eredmény elleni jogorvoslatot a Kúria önálló határozatban bírálta el.³³

A kifogás eredményeképpen a bíróság elé kerülő ügyben a Kúria a sérelmezett magatartásról rögzítette, hogy – a Pécsi Ítéltábla

³² Kúria Kvk.IV.39.185/2024/6. [4]-[6] bekezdés

³³ Kúria Kvk.IV.39.161/2024/5.

megállapításait általánosan megerősítve – a Ve. által előírt kampánytilalmi szabályok abszolút jellegűek, vagyis „*kimentési ok nélkül tiltja*” az ilyen magatartásokat, nem számít a jelölt vélt vagy valós szándéka, kizárólag a magatartása lehetséges eredménye értékelendő. A konkrét ügyben ugyanakkor a bírói fórum nem látta bizonyítottnak az állított jogsértéseket, tekintettel arra, hogy a kifogástevő által csatolt tanúnyilatkozatok és az ellenérdekű fél által csatolt tanúnyilatkozatok között eltérő állítások voltak.

Emellett kiemelendő, hogy a Kúria a választás eredményének megtámadásáról és a szavazás megismételtetéséről fontos eljárásjogi megállapításokat is tett: *„Látható tehát, hogy míg az eredményt megállapító határozat elleni fellebbezésben a választás eredménye kizárólag számszaki szempontból sérelmezhető, addig a szavazatszámoló bizottság vagy a szavazóhelyiségben történt egyéb, vagyis nem a szavazás számszaki eredményével összefüggő tevékenység miatt kifogást lehet benyújtani. Amennyiben a kifogás alapos, akkor alkalmazható jogkövetkezményként egyebek mellett a választási eljárás vagy annak a jogorvoslattal érintett részének megsemmisítése és megismételtetése. A választás eredményének számszaki hibája esetén a választási eljárás vagy a jogorvoslattal érintett részének megsemmisítése és megismételtetése nem lehetséges jogkövetkezmény, ez esetben ugyanis kizárólag egyféle jogkövetkezmény alkalmazását teszi lehetővé a Ve.: a szavazatok újraszámolását, tekintettel arra, hogy az eredmény megállapításának számszaki hibája az újraszámolással hárítható el.”³⁴ Ezt a megállapítását a Kúria elvi éllel kívánta rögzíteni, miszerint *„A kifogásnak történő helyt adás jogkövetkezménye lehet a választási eljárás vagy a jogorvoslattal érintett részének megsemmisítése és annak megismételtetése. A választás eredményét megállapító döntés elleni fellebbezés jogkövetkezménye pedig kizárólag a szavazatok újraszámolása lehet, a választás, vagy annak egy részének megsemmisítése és megismételtetése nem.”³⁵**

Ahogy említettem, ebben az ügyben a beadványozó nem csupán kifogást, hanem az eredménymegállapító határozattal szemben fellebbezést is benyújtott. Ennek elbírálása azonban a kifogással érintett határozat megszületése után történt, így az utóbb eljáró tanács megerősítette a korábbi döntés elvi tartalmát, kiegészítve azzal, hogy *„[h]a a sérelmezett magatartások tárgyában benyújtott kifogás nem vezetett eredményre, ugyanazon jogsértés érdemi vizsgálata a választás eredményét megállapító határozat elleni fellebbezési eljárásban, illetve az azt követő bírósági felülvizsgálat során kizárt. Jogszabálysértés megvalósulásának*

---

³⁴ Kúria Kvk.IV.39.185/2024/6. [61] bekezdés

³⁵ Kúria Kvk.IV.39.185/2024/6. [77] bekezdés

*bizonyítottsága hiányában nem vonható kétségbe a szavazás eredményét és az eredményt megállapító döntés jogszerűsége.*³⁶

4. A bírói gyakorlat ellentmondásai és a Kúria rendelkezésére álló megoldások

A bemutatott jogesetek alapján látható, hogy a 2024. évi választási eljárások jogorvoslati kapcsán kisebb dilemma alakult abban a tekintetben, mikor és milyen eszköz alkalmas vagy éppen alkalmatlan arra, hogy egy jogsérelmet állító jelölt a választási eredmény megsemmisítését és a szavazás megismételtetését elérje. E tanulmányban ezért jogsértések szerint csoportosított jogesetek elemzésével mutattam be ennek kérdéskörét, mert e tekintetben a Kúria gyakorlata sokáig viszonylag egységesnek volt minősíthető, különösen 2018-tól kezdve: *„A kifogás a választások napján a szavazatszámoló bizottság jogsértő eljárása ellen irányult, nem minősül a szavazóköri eredményt megállapító döntés elleni jogorvoslatnak, mivel egyértelműen a szavazatszámoló bizottság eljárási cselekményének jogszerűségét kérdőjelezi meg. Ha a kérelmező szerint ez kihat a választás eredményére is, fellebbezést kell benyújtania a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen, a kifogás nem tekinthető a Ve. 241. §-a szerinti jogorvoslatnak.*³⁷ E tanulmányban bemutatott esetekben ez azt jelentette, hogy egy településen a szavazás napját megelőzően a választópolgárok számának ugrásszerű emelkedését fellebbezés formájában lehetett eredményesen támadni, ahogy a szavazatszámoló bizottsági tagoknak a szavazólapokkal és számlálással kapcsolatos vélt jogsértéseit is, míg a választás napján történt egyéb jogsértések, mint a kampánytilalom megszegése kifogás útján voltak támadhatók.

Ezt az elhatárolást azonban a Kúria bemutatott Kvk.IV.39.185/2024/6. számú határozata teljesen újraértékelte. E döntés értelmében ugyanis *„A kifogásnak történő helyt adás jogkövetkezménye lehet a választási eljárás vagy a jogorvoslattal érintett részének megsemmisítése és annak megismételtetése. A választás eredményét megállapító döntés elleni fellebbezés jogkövetkezménye pedig kizárólag a szavazatok újraszámolása lehet, a választás, vagy annak egy részének megsemmisítése és megismételtetése nem.*³⁸

---

³⁶ Kúria Kvk.IV.39.161/2024/5. [41] bekezdés

³⁷ Kúria Kvk.VI.37.524/2018/2. számú határozat [15] bekezdés

³⁸ Kúria Kvk.IV.39.185/2024/6. számú határozat [77] bekezdés

Rögzíthető, hogy a 2024. évi választásokat követően a Kúria tanácsai tartalmukban eltérő döntéseket hoztak az egyes jogsértések megtámadását célzó jogorvoslatokról. Álláspontom szerint a korábbi irányadó gyakorlattal való gyökeres szakítás nem csupán az eljárásjogot érintő jogelméleti kérdés, hanem a jelöltek jogait – akár alapvető jogait – és lehetőségeit is messzemenőig érintő problémakört képez az alábbiak szerint:

a) *Ha a kifogás válik az egyedüli alkalmas eszközzé az eredmény megtámadására, meddig támadhatók a különböző jogsértések?* A Ve. 209. § (1)-(2) bekezdése értelmében a kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított harmadik napon megérkezzen a kifogás elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási bizottsághoz. Folyamatosan fennálló tevékenység esetében a kifogást a sérelmezett tevékenység fennállásának teljes időtartama alatt be lehet nyújtani. A jogorvoslati határidő kezdete nem a sérelmezett tevékenység kezdő időpontja, hanem az az utolsó időpont, amikor a sérelmezett állapot még fennáll. A választópolgárok „felduzzasztását” szolgáló jogellenes magatartás, ami korábban az eredményt megállapító határozat elleni fellebbezéssel volt támadható, nehezen értelmezhető, hogy a kifogás a lakcímlétesítés bejegyzésétől, esetleg a névjegyzék lezárásától vagy a szavazáson való részvételtől számítandó? Folyamatos jogsértésként való értékelése esetén pedig időben húzódhat el az eljárás, hiszen így a kifogás akár jóval az eredménymegállapító határozat meghozatala után is benyújthatóvá válik. Természetesen a jelöltek számára is lényeges a kérdés: mikor és meddig élhetnek a jogorvoslati jogukkal?

b) *Szűkíti-e a Kúria a saját felülvizsgálati eszköztárát?* Amennyiben kizárólag a kifogás alapján induló jogorvoslati eljárásban alkalmazza a Kúria az eredmény megsemmisítését és a választás megismételtetését, úgy az eredményt megállapító határozatot támadó fellebbezés jogorvoslati eljárásában a Kúria olyan „önkorlátozást” gyakorolhat, melyre korábban nem volt példa. Sőt, a Ve. rendszere a jogvita végleges eldöntését várja a bíróságoktól, ezért is élt a jogalkotó azzal a fordulattal, hogy a támadott határozatot „megváltoztatja”³⁹. Értelmezésem szerint ez magában foglal minden olyan döntést, amit a Kúria szerint a választási bizottságnak meg kellett volna hoznia akkor, ha a Ve. előírásainak megfelelően, illetve a bizonyítékokat helyesen mérlegelve járt volna el. Ez természetesen magában foglalja a választási eljárás meghatározott részének megsemmisítését és megismételtetését.⁴⁰

---

³⁹ Ve. 231. § (5) bekezdés b) pont

⁴⁰ Ve. 218. § (2) bekezdés c) pont

Jelen ponton érdemes felidézni a 2024-es fonyódi önkormányzati képviselők választásának megismétléséhez vezető jogesetet. Ebben az ügyben fellebbezéssel indult a jogorvoslat, azonban nem várt fordulatot vett: „A Somogy Vármegyei TVI „Fonyódtól átvett iratok” és „TVI iratai” megjelöléssel – a Kúria erre irányuló rendelkezése, megkeresése nélkül – intézkedett [...] a névjegyzékek összesítő lapjai és a „képviselőv. érvényes és érvénytelen szavazatai” Kúriára történő megküldéséről. Az iratokat a TVI munkatársa személyesen hozta, 2024. június 21-én 8 óra 23 perckor a Kúria Ügykezelő Irodáján (a továbbiakban: Iroda) egy 64 x 24 x 38 cm méretű sérült „OBI-s költöztető dobozt” adott át az Iroda munkatársainak. A dobozt a TVI munkatársa a tetejével lefelé helyezte el az Irodán, mert az alja ki volt szakadva. Az Iroda jelenlévő munkatársai a dobozt nem nyitották ki, azonban az azon lévő sérülések mérete lehetővé tette, hogy szemrevételezéssel, a dobozba betekintve megállapítsák, hogy abban összekötve (kötegelve) szavazólapok találhatóak. [...] Ha a választási iratokat (szavazatokat) tartalmazó szállítóeszköz olyan mértékben sérült, hogy ahhoz illetéktelen személy, vagy személyek is hozzáférhettek, annak tartalma kétséget kizáróan nem rekonstruálható, akkor [...] a választás eredménye elleni, a szavazatok újraszámlálása útján történő jogorvoslatot ellehetetleníti.”⁴¹ Erre való tekintettel a Kúria a választás eredményének megsemmisítése mellett döntött, mivel a választás alapelveinek sérelme nélkül nem látta lehetőségét az újraszámlálásnak. Felmerülhet a kérdés, hogy hasonló tényállás mellett, fellebbezéssel indult jogorvoslati eljárásban a Kúria miként járna el a jövőben az elvi döntésre is figyelemmel.

c) *Eljárási akadály korlátozhatja-e jogorvoslathoz való alapjogot?* A pécsi ügyben született határozat élesen megkülönböztette a kifogást és a fellebbezést aszerint, melyik alkalmas az eredmény megsemmisítésének és melyik az újraszámlálásnak a kérelmezésére. Az elvi döntés értelmében a két jogorvoslati forma között nincsen metszet, vagyis, ha a kérelmező valamelyik jogorvoslattípus mellett döntött, gyakorlatilag megköti a saját, az eljáró választási bizottságok és a Kúria kezét is az alkalmazható jogkövetkezmények tekintetében. A jelölteknek tehát kiemelt figyelmet kell fordítaniuk eljárási kérdésekre, míg a legsúlyosabb intézkedés, a választási eredmény megsemmisítésének kezdeményezése esetén – a kifogás törvényi feltételeire tekintettel – a szavazás napjától számítva mindössze 3 napjuk marad, hogy minden jogsértést teljeskörűen feltárjanak, minden tanúnyilatkozatot és más bizonyítékot összegyűjtsenek, a jogsértések pontos körét kijelöljék, ezzel rögzítve a jogorvoslat kereteit. Ez az egyelőre csupán elméletben jelentkező út a bemutatott jogesetek alapján nem

---

⁴¹ Kúria Kvk.VII.39.179/2024/6. számú határozat [21] és [23] bekezdés

mindig járható anélkül, hogy ne sértse az Alkotmánybíróság határozataiban foglaltakat. A főpolgármester-választás jogorvoslati eljárása során Vitézy Dávid alkotmányjogi panaszával kapcsolatban éppen azt rögzítette az AB, hogy *„a demokratikus választások tisztaságának megőrzése szempontjából a jogorvoslati eljárás során elsődleges a kiírás szerinti időpontban lebonyolított választás eredményének szabályszerű eljárás útján történő megállapítása”*⁴². Bár a hivatkozott ügy a szavazatok újraszámolását indokló jogsérelmek okán került az Alkotmánybíróság elé, álláspontom szerint azonban az *a minore ad maius* logikai út alapján érvényre kell juttatni a választás eredményét befolyásoló olyan súlyos jogsértések esetében is, mely a választási eredmény megsemmisítését indokolhatja. Összefoglalva: ha egy kérelmező a legsúlyosabb jogorvoslati eszköz alkalmazását indokló jogsérelem állításával kapcsolatban él a jogorvoslathoz fűződő jogával, úgy annak érdemi elbírálásához az AB döntésének fényében alkotmányos érdek fűződik, mely ebben a tekintetben erősebb védelmet élvez, mint az eljárásjogi megfontolások. Ez az érvelés tükröződik az Alkotmánybíróság másik döntésében is, mely szerint *„A Kúriának az a döntése, amely önmagában a TVB határozatnak a kifogást elutasító döntését hagyta helyben eljárási okra, a felülvizsgálati kérelem kereteire hivatkozva, nem orvosolta a kifogást tévő által elszenvedett, a kifogásban, a fellebbezésben és a felülvizsgálati kérelemben kellően pontosan körülírt sérelmet.”*⁴³

A felvetett problémák bemutatását követően a tanulmány elején is említett módon kísérletet kívánok tenni azon lehetséges megoldások meghatározására, mely a Kúria rendelkezésére áll. Ezek közé sorolható a hivatkozott kalocsai ügyben is alkalmazott megoldás, miszerint ha egy kérelmező különböző megfontolások okán kifogással és fellebbezéssel is élt, melyek azonos módon akár a szavazatok újraszámolását, akár a választási eredmény megsemmisítését és a szavazás megismételtetését célozzák, a Kúriának érdemes élni a Kp. 31. § (1) bekezdésében szabályozott egyesítés lehetőségével, mely biztosítja, hogy az állított jogsérelmekről – amennyiben az nyilván alkalmas a vizsgálatra – érdemi döntés szülessen.

Amennyiben erre nem kerülne sor, vagyis a kérelmező kizárólag az egyik jogorvoslati formával, esetleg „kifogás és fellebbezés” megnevezésű beadvánnyal élne, a bemutatott jogesetek alapján biztosan rögzíthetjük, hogy a beadványozó tud hivatkozni olyan korábbi kúriai döntésekre, amelyek hasonló tényállást akár kifogás, akár fellebbezés eredményeképpen, de elbíráltak. Amennyiben a kérelem érdemi elbírálásra alkalmas, úgy – az Alkotmánybíróság iránymutatására is figyelemmel –

---

⁴²3275/2024. (VII. 24.) AB határozat [46] bekezdés

⁴³ 210/2024. (VI. 13.) AB határozat [44] bekezdés

indokolt az eljáró tanácsoknak az elbírálás lehetőségét is keresnie. Amennyiben ennek nem vagy csak korlátozottan látja lehetőségét, eljárásjogi akadályra hivatkozás helyett még mindig élhet a választási bizottság határozatának megváltoztatásával a Ve. 213. §-ában foglalt áttétel lehetőségével, így biztosítva a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szerv érdemi döntéshozatalát. Így járt el a Kúria egyik tanácsa a penészleki ügy kapcsán, mely során azt észlelte, hogy a kérelmező kifogás helyett fellebbezés útján támadott egy jogsértést. A bíróság határozatában rögzítette, hogy *„A Kúria korábbi gyakorlatának megfelelően a kifogásként előterjesztett beadványt kifogásként kellett volna elbírálni. A kérelmező kifejezetten kampánytevékenységgel összefüggő jogsértés tárgyában nyújtotta be a kifogást, nem a szavazatszámláló bizottság munkáját vitatta és nem a HVB választási eredményt megállapító határozatát sérelmezte. [...] A fentiekben kifejtettekre tekintettel a Kúria a TVB határozatát a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján megváltoztatta, és a 213. § (1) bekezdése alapján a kérelmező kifogását a HVB-hez áttette, amely köteles eljárni a hozzá áttett ügyben.”*⁴⁴

A bemutatott jogesetek alapján szükséges kitérni arra, milyen szempontokat vegyen figyelembe a Kúria a választás eredményének megsemmisítése és a szavazás megismételtetésének elrendelése mérlegeléskor. Mivel az alkalmazott jogkövetkezmény a legsúlyosabbnak minősíthető a Ve. rendszerében, ezért a Kúria Kvk.III.39.183/2024/5. számú határozatában foglaltak szolgálhatnak iránymutatásként. Ahogy korábban is hivatkoztam rá, e határozat értelmében *„minden esetben a választás eredménye és a törvénysértő magatartás által befolyásolt választópolgárok (lehetséges) száma közötti korrelációt indokolt figyelembe venni”*. Ebből következtethetünk arra, hogy a felülvizsgálati kérelem eredményessége és a kérelmező által legalább a valószínűsítés szintjén bemutatott minél több, illetve minél súlyosabb jogsértés közötti kapcsolat kritikus fontosságú. Ezt támasztja alá a Kúria jelen tanulmány írásakor legfrissebb választási tárgyú döntése, ami a tiszaburai időközi – és megismételtetett – választással kapcsolatos ügyet bírálta el. A tényállás szerint a szavazást követően több kifogást is benyújtottak, melyekben számos alapelvi és tételes jogsértést sérelmeztek a beadványozók: szavazatvásárlást, a választópolgárok szervezett szállítását, a kampánytilalom súlyos megsértését, illetve a szavazatszámláló bizottság egyes tagjainak jogsértését is állították, kérve emiatt a választási eredmény megsemmisítését és a szavazás megismételtetését. A kérelemnek a helyi választási bizottság helyt adott, azonban ez ellen fellebbezést nyújtott be a

---

⁴⁴ Kúria Kvk.V.39.207/2024/8. számú határozat

győztes polgármesterjelölt, akinek jogorvoslata nyomán a területi választási bizottság az eredmény megsemmisítését kimondó HVB határozatot hatályon kívül helyezte. Ezzel szemben a kifogástevők közül ketten is felülvizsgálati kérelemmel éltek. A Kúria döntésével kapcsolatban e tanulmányt tekintve kiemelendő, hogy egyenként és összességükben, szinte kivétel nélkül érdemben vizsgálták felül az állított jogsértések TVB általi értékelését, mindössze egy korábbi kifogás esetén állapítottak meg elkésettséget – a Ve. rendelkezéseivel összhangban. E tekintetben kifejezetten hivatkoztak az Alkotmánybíróság döntésére, miszerint *„a demokratikus jogállamnak eleme a hatékony politikai demokrácia működése. A hatékony politikai demokráciának előfeltétele a választójog hatékonysága. Ehhez hozzátartozik a választás tisztaságának biztosítása is, a választók akarata szabad kifejezésének biztosítása.”*⁴⁵ Mindezek figyelembevételével a Kúria a bizonyítékok egyenként és összességében való értékelésével arra a következtetésre jutott, hogy az elkövetett jogsértések súlya, a választási alapelvek többszöri megsértése nagy mértékben kihatott a választás törvényességére, ezért azt olyan mértékben befolyásolta, hogy a szavazás megismétlését látta szükségesnek.⁴⁶ E határozat alapjául szolgáló ügyben kifejezetten sok eljárásjogi tárgyú sérelemre hivatkoztak az érintett felek, sőt a területi választási bizottság is, mégis úgy értékelhető, hogy a Kúria az anyagi jogsértésekre alapozott állításokra, illetve a választási bizottsági döntések vizsgálatára helyezte a hangsúlyt. Tekintettel arra, hogy a jogorvoslat tárgya a választás eredményének megsemmisítése és a szavazás megismételtetése volt, az állított jogsértések súlya helyesen vonta maga után az Alkotmánybíróság által megfogalmazott anyagi jogi sérelmek vizsgálatára vonatkozó követelmények érvényesülését. A Kúria ezen határozata ezért hivatkozási alapként szolgálhat a jövő évi választási eljárás eredményének támadását célzó jogorvoslatok elbírálásakor.

Megemlítendő, hogy a pécsi elvi döntést követően meghozott egyes kúriai döntések is ezt, az érdemi elbírálás irányába mutató gyakorlatot követik. Példaként említhető Ricse településen a polgármester-választás eredménye ellen benyújtott a fellebbezés, mely az eredmény megsemmisítését és a szavazás megismételtetését célozta, s melynek a területi választási bizottság is helyt adott, a Kúria pedig mégis érdemben bírálta el (nem került sor a szavazás megismételtetésére), vagyis nem látta szükségét az elvi döntésben foglalt *„alkalmatlan jogorvoslati eszközre”* való hivatkozásra. Sőt megerősítette: *„Az olyan jogsértés, amely az eredményt megállapító döntés*

---

⁴⁵ Alkotmánybíróság IV/2242/2024. számú határozata

⁴⁶ Kúria Kvk.V.39.104/2025/9. számú határozat [40] bekezdés

*törvényességét érintheti, a Ve. 241. § (2) bekezdés a) pontja alá tartozó jogorvoslat keretében támadható.*⁴⁷

5. A jogalkotó és jelöltek előtt álló kihívások

E tanulmányban is kifejtett egyes problémákra reflektált Rózsás és Tapasztó által jegyzett tanulmány is.⁴⁸ Egyetértek velük abban, hogy a Ve. hatályos szabályozása valóban a kifogás és a fellebbezés párhuzamos benyújtására ösztönzi a jelölteket, egészen egyszerűen azért, mert így kívánják elkerülni a választási eredményt megállapító határozat jogerőre emelkedését. E tekintetben érdemes arra is figyelemmel lenni, hogy a jelöltek számára rendkívül rövid idő áll rendelkezésre a választással kapcsolatban megvalósult jogsértések felderítése, a szükséges bizonyítékok begyűjtése és nem utolsósorban a beadvány megfogalmazása céljára. Számukra a cél az elsődleges: ez az állított jogsértés kellő valószínűsítése és a szavazás megismételtetésének elérése. Ennek érdekében élni kívánnak mindazon eszközzel, amit a Ve. számukra biztosít. A bemutatott jogesetek is ezt példázzák, legyen szó párhuzamos jogorvoslati utakról, vagy összevont, „kifogás és fellebbezés” megnevezésű beadványok készítéséről.

Rózsás és Tapasztó azon következtetése is indokolható, miszerint a kifejtett problémákat a törvényalkotó tudja végérvényesen megoldani. Az ő javaslatuk abban áll, hogy *„a szavazás napján történt jogszabálysértések egységesen – függetlenül attól, hogy az a szavazatszámoló bizottság eredményt megállapító döntésével, (illetve ezen kívüli más tevékenységével, döntésével vagy a szavazóhelyiségben, illetve azon kívül történt egyéb jogszabálysértésekkel) kapcsolatos – az eredmény elleni fellebbezés formájában legyenek csak támadhatóak”*. Meglátásom szerint ez azonban nem elégséges meghatározás, hiszen ahogy fentebb is hivatkoztam, a választási jogsértések tárgyukban és időintervallumukban is sokkal színesebbek annál, mint csupán a választás napjára korlátozzuk őket. Ennek ékes példája a választási névjegyzék manipulálására irányuló szándék, mely a választópolgárok beköltöztetésével akár sokkal hamarabb kezdetét veszi, mint a szavazás napja. Álláspontom szerint éppen ezért hatékonyabb megoldást jelentene az a meghatározás, miszerint *kizárólag az eredmény elleni fellebbezés formájában kezdeményezhető a kérelmező állítása szerint jogsértéssel érintett eredmény megváltoztatását célzó jogorvoslat*. Ez magában foglalja időbeli meghatározás nélkül mindazon állított jogsértések elbírálását, ami akár a szavazatok újraszámolását, akár

⁴⁷ Kúria Kvk.VII.39.168/2024/4. számú határozat

⁴⁸ Rózsás Eszter, Tapasztó Dávid (2024)

az eredmény megsemmisítését és a szavazás megismétlését célozza. Mindez egyrészt felszámolná a kifogás vagy fellebbezés kérdéskör eljárásjogi labirintusát, másrészt a jelöltek számára is több idő állna rendelkezésre a kellően súlyos jogsértések valószínűsítésére. Másrészt ez a meghatározás a választási eljárás elhúzódásával sem járna, hiszen éppen a fellebbezés általánossá tétele esetén marad el egy jogorvoslati lépcső (kifogás és annak elbírálása), vagyis időbeli hátránya sem jelentkezne. Mindez a Ve. kapcsolódó szabályainak a módosítását is igényli, mint például a választási bizottságok hatásköre, azonban a választási eredményt támadó jogorvoslatok szinte sosem maradnak „helyi szinten”, végül a magasabb szintű bizottságok, illetve a Kúria – nem ritkán az Alkotmánybíróság – mondja ki a végső szót.

6. Összegző gondolatok és következtetések

A 2024. évi választási eljárás kúriai döntései nyomán erős hangsúlyeltolódást láthatunk az eredménymegállapító határozat elleni fellebbezés irányából a kifogások felé. A bemutatott pécsi jogeset nyomán született elvi döntés csak a szavazatok újraszámolásának kezdeményezésére látta alkalmasnak a fellebbezéseket, az eredmény megsemmisítésére és új szavazás elrendelésére pedig kizárólag a kifogásokat találta megfelelő eszköznek. Mindez eltérést jelent a korábbi jogalkalmazói gyakorlattól, ami a jogsértések jellegétől tette függővé azt, hogy kifogás vagy az eredményt megállapító határozat elleni fellebbezés útján érvényesíthető ez a kérelmezői cél. A jelöltektől mindez fokozott jogi tájékozódást követel meg. Laikusok számára ugyanis magától értetődőnek tűnik, hogy az eredményhatározat ellen kell fellépni, hiszen ennek hiányában a döntés jogerős lesz.

A 2026. évi általános országgyűlési választásokra való felkészülés során a jelölteknek fokozott figyelemmel kell majd lenniük a Ve. előírásaira és tilalmaira, hiszen a bemutatott bírósági döntésekből egyértelmű konklúzió vonható le: számos olyan jogsértést valószínűsíthetnek meg a választáson induló szereplők, ami az eredmény megsemmisítéséhez és a szavazás megismételtetéséhez vezethet. A felelősségük ráadásul gyakran objektív, vagyis a szándékuktól függetlenül megállapítható a jogsértés és alkalmazható annak következménye. Amennyiben pedig ilyen, az eredmény megsemmisítéséhez vezető jogorvoslattal kívánnak élni, a sikerhez elengedhetetlen, hogy a lehető legtöbb jogsértésről tudomást szerezzenek és az azt valószínűsítő bizonyítékokat gyűjtsenek össze. A Kúria gyakorlata értelmében ugyanis a vizsgálat fókuszában a jogsértések kritikus súlya,

vagyis az eredmény és a jogsértéssel érintett választópolgárok korrelációja fog állni.

A kifejtettek alapján a jövőben is erős lesz a készítés a jelöltek részéről, hogy minden rendelkezésükre álló jogorvoslati eszközt igénybe vegyenek, akár párhuzamos jogorvoslati utakat kezdeményezzenek. A tanulmányban kísérletet tettem azoknak a lehetőségeknek a bemutatására, melyek a Kúria rendelkezésére állnak e problémakör kapcsán. Nem tekinthetünk el az Alkotmánybíróság iránymutatásaitól sem, melyekben egyértelművé tette a választási eljárás és annak részét képező jogorvoslatok során érvényre juttatandó alkotmányos követelményeket: a jogszerű kampánytevékenység biztosításához, a választás eredményének szabályos megállapításához, illetve a jogorvoslat érdemi elbírálásához fűződő jogok védelmét. Ezen előírásokból kiolvasható, hogy a vizsgálatra alkalmas jogorvoslatok esetén törekedni kell az állított jogsértésekkel kapcsolatban hozott választási bizottsági döntések érdemi felülvizsgálatára, ahol lehet, ott elkerülve az eljárásjogi akadályokra hivatkozást. A közelmúltban is született olyan döntés a Kúrián, mely ebbe az irányba mutató gyakorlatra utal.

Az elemzett eszközökkel álláspontom szerint elkerülhető a szavazás megismétlésére irányuló jogorvoslatok útvesztője. Rögzíthetjük ugyanakkor, hogy a dilemmák feloldásához jogalkotói lépések tűnnek indokoltnak, hiszen a szabályozás hiányosságaira utalnak a szaporodó alkotmánybírósági döntések és a kúriai határozatokban fellelhető eltérő értékelések. Mindaddig, amíg a jogalkotó el nem végzi az egyre indokoltabbnak tűnő törvényi módosításokat, mind a jelöltek, mind a választási bizottságok, mind a Kúria számára veszélyforrásként áll fenn a jogorvoslati labirintusba való lépés, ennek elkerülése pedig az érintettektől különös felkészültséget igényel a 2026. évi országgyűlési választások előtt.

Felhasznált irodalom

Cserny Ákos, Péteri Attila: Nagykomentár a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvényhez

Rózsás Eszter, Tapasztó Dávid (2024): A választás eredménye elleni jogorvoslat szabályozási dilemmái a 2024. évi helyhatósági választások tükrében. <https://kuria-birosag.hu/hu/kuriai-dontesek/rozsas-eszter-tapaszto-david-valasztas-eredmenye-elleni-jogorvoslat-szabalyozasi>

(Utolsó letöltés: 2025. november 26.)

Alkotmánybírósági határozatok

Alkotmánybíróság 3275/2024. (VII. 24.) AB határozata

Alkotmánybíróság 210/2024. (VI. 13.) AB határozata

Alkotmánybíróság IV/2242/2024. számú határozata

Bírósági határozatok

Kúria Kvk.V.39.104/2025/9. számú határozat

Kúria Kvk.V.39.209/2024/5. számú határozat

Kúria Kvk.V.39.207/2024/8. számú határozat

Kúria Kvk.VI.39.204/2024/2. számú határozat

Kúria Kvk.IV.39.185/2024/6. számú határozat

Kúria Kvk.III.39.183/2024/5. számú határozat

Kúria Kvk.VII.39.179/2024/6. számú határozat

Kúria Kvk.VII.39.168/2024/4. számú határozat

Kúria Kvk.IV.39.161/2024/5. számú határozat

Kúria Kvk.III.39.159/2024/4. számú határozat

Kúria Kvk.VI.37.524/2018/2. számú határozat

Pécsi Ítéltábla Pk.VI.50.031/2019/5. számú határozat

Választási bizottsági határozatok

Fővárosi Választási Bizottság 203/2024. (VI. 10.) FVB határozata

Szekszárd megyei jogú város Helyi Választási Bizottsága 97/2019.
(X.18.) HVB határozata